

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

Predavanje i prezentaciju pripremili:

prof. dr Duško Bjelica

sportmont@t-com.me

dr Ivan Vasiljević

ivan@ac.me

NASTAVNA JEDINICA

SOCIOLOŠKE DETERMINANTE IGRE

TEORIJA IGRE

UVODNA RAZMATRANJA

- Igra se povezuje sa socijalizacijom, koja se najčešće definiše kao „igranje” društvenih uloga ili proces u kojem dijete vremenom prihvata „pravila igre”.

UVODNA RAZMATRANJA

- Socijalizacija se odnosi na proces u kome se biološko biće transformiše u pripadnika jedne **specifične kulture**.
- Iz ovoga proizilazi da je socijalizacija složen proces kontrole, kojim se u djetetu stvaraju posebne **moralne, kognitivne i afektivne** predispozicije, pri čemu im se daju specifični oblici sadržina.

UVODNA RAZMATRANJA

- Mnogi filozofi, pedagozi i psiholozi naglašavali su važnost igre kao nečega što, po prirodi, pripada djetinjstvu i predstavlja **instrument za učenje**.
- U igri je dijete potpuno u skladu sa osnovnim zakonima beskrajne aktivnosti, koji se očituju u svakom aspektu prirode.

UVODNA RAZMATRANJA

➔ Stadijum rane socijalizacije traje do sedme godine i u njemu presudnu ulogu ima porodica, dječiji vrtić i td.

➔ Osnovni vid aktivnosti je igra, kroz koju dijete stiče navike, elementarne radne djelatnosti, usvaja norme opštenja i ponašanja.

UVODNA RAZMATRANJA

Igra kod djeteta odražava kontekst i okolinu u kojoj ona raste. **Oponašajući** majku, oca, njihov svijet i njihove postupke, dijete se priprema za život u društvu. Igra pospješuje njegovu socijalizaciju.

» Socijalizacija kroz igru

- Socijalizacija djeteta je neodvojiva od učenja i dječje igre, odnosno učenje je neodvojivo od socijalizacije. Kroz igru djeca uspostavljaju i izgrađuju svoje međusobne odnose i stiču socijalna iskustva.

» Socijalizacija kroz igru

Odnos djeteta prema drugoj djeci i stepen njegove uključenosti u zajednički život izražava nivo njegovog društvenog razvoja. Zajedničke igre djece zasnovane su na čitavoj skali socijalnih osjećanja - počevši od simpatija, naklonosti, obzirnosti, solidarnosti, poštovanosti pa sve do samosavlađivanja i potčinjavanja interesima kolektiva.

» Socijalizacija kroz igru

U pojedinim ulogama dijete se poistovjećuje s određenim likom, preuzimajući pri tome određene oblike ponašanja, način govora i izražavanja.

➔ Oponašajući majku, oca, njihov svijet i njihove postupke, dijete se priprema za život u društvu. Igra pospješuje njegovu socijalizaciju.

➔ Stadijum rane socijalizacije djeteta traje od treće do sedme godine i u njemu presudnu ulogu ima porodica, dječji vrtić.

➤ Socijalizacija kroz igru

➔ Dijete u igri stiče brojna iskustva, upoznaje razna osjećanja, od prvih simpatija do drugarstva, pa do prve ljubomore ili nesimpatije. Sva ta osjećanja, događaji, lijepi ili manje lijepi, imaju nemjerljiv značaj za dječji razvoj, sazrijevanje i socijalizaciju.

» Socijalizacija kroz igru

Prvu značajnu preokupaciju igrom, dijete doživljava već u trećoj godini života. Pomenućemo samo najčešće oblike.

Tvrdoglavost

Samostalnost

Doživljaj osjećanja jednakosti

» Socio-emocionalni razvoj u zavisnosti od vrste igara

Igra kao društvena aktivnost pruža izvanredne mogućnosti za razvoj socijalne svijesti kod djece i izazivanje pozitivnih emocija koje djeluju integrativno na njihovu ličnost. Ona, kao sredstvo međuličnog opštenja, omogućava djetetu da ulazi u aktivne odnose sa drugom djecom i odraslima (saradničke i takmičarske), da u njih unosi smisao, i tako mu pomaže da proširuje, sređuje i osmišljava svoje socijalno iskustvo.

» Socio-emocionalni razvoj u zavisnosti od vrste igara

- Igra sa vršnjacima podrazumijeva međusobne odnose jednakih. To je sa jedne strane **oslobađajuće**, jer se dijete oslobađa potčinjenosti prema odraslom, ali sa druge zahtijeva posebne napore u ostvarivanju **sopstvenog identiteta** i socijalnog položaja među drugima koji se za to takođe bore.

» Socio-emocionalni razvoj u zavisnosti od vrste igara

Za dijete je poziv da se uključi u igru više nego prilika za bavljenje privlačnom aktivnošću, koja za njega ima egzistencijalni smisao.

Biti izvan grupe znači biti izvan života; uključivanje u igri znači sticanje identiteta i statusa među onima kojima se vjeruje i koji vjeruju, što je od centralnog značaja za proces socijalizacije. Osim toga, stiče se i osjećaj pripadnosti grupi.

» Socio-emocionalni razvoj u zavisnosti od vrste igara

- Igra je društvena aktivnost naročito u raznim društvenim igrama sa gotovim pravilima, bilo da u njima svaki igrač teži ostvarenju sopstvenih ciljeva (igre kartama, žmurke, “vuk i jaganjci” i slično), bilo da se igra u timu u kome svako od igrača može da doprinese zajedničkoj pobjedi.

GRUPNA IGRA

- Grupna igra zahtijeva od djeteta da vodi računa o mišljenjima drugih, traži fleksibilnost i empatiju, komplementarnost u izboru uloga, radnji i scenarija igre. Moguće je organizovati takmičenje, koje pruža radost kolektivnog uspjeha, dijete nadvlada samog sebe.

IGRE SA PRAVILIMA

Igre sa pravilima pružaju relativno bezbjedne i socijalno prihvaćene mogućnosti za ispoljavanje takvih vrsta ponašanja kao što je udruživanje i suprotstavljanje, odnosno saradnja sa suigračima i sukob sa protivnicima, i to na jedan, sasvim određen

Igre uloga, zahvaljujući svojim sadržajima, pravilima i odnosu prema njima, postaju svojevrsan način uvođenja u život odraslih. U igri to praktično znači da se moraju poštovati pravila koja proističu iz preuzete uloge, ali da ona obezbjeđuje i neka prava u odnosu na ostale učesnike igre.

» Simboličke igre i igre mašte

Učestvovanje u raznim vrstama igara, posebno, *simboličkim igrama ili igrama mašte*, postepeno oslobađa djecu od egocentrizma, povećava se samokontrola i saradnja među djecom a smanjuje agresivnost u njihovom ponašanju, djeca su sposobnija za koncentraciju pažnje, zbog čega izostaju mnogi disciplinski problemi koji prate tradicionalni nastavni proces

ZAKLJUČAK

Za vaspitača je naročito važno što se u igri gubi otpor koji djeca često imaju prema odraslima jer ih osjećaju kao nadređene sebi, budući da su odnosi u njoj uvijek partnerski i zasnivaju se na međusobnom uvažavanju i povjerenju.

HVALA!

https://www.researchgate.net/publication/340116376_Teorija_Igre

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.